

MESURA DE GOVERN SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DEL NOU MODEL ZOOLOÒGIC PER A LA CIUTAT DE BARCELONA

Gener 2009

1.- Introducció

2.- El nou model zoològic de Barcelona.

2.1.- El Zoo del Coneixement i la Recerca

- 2.1.1.- Consell Assessor del Zoo de Barcelona
- 2.1.2 Programa de Recerca i Conservació
- 2.1.3 Museu de Ciències Naturals

2.2.- El disseny del Zoo

2.3.- Les instal·lacions de la Ciutadella

2.4.- Les instal·lacions Marines

3.- Calendari d'execució de les inversions.

4.- Marc econòmic i de gestió.

5.- Síntesi de les actuacions.

6.- Annexos:

- Acord de la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona d'encàrrec a Barcelona de Serveis Municipals, S.A. de la realització del Zoo Marí.
- Decret de l'Alcaldia de creació del Consell Assessor del Zoo de Barcelona.
- Breu ressenya biogràfica membres Consell Assessor del Zoo de Barcelona

1.- INTRODUCCIÓ

La ciutat de Barcelona té una llarga tradició zoològica, que és remunta a l'any 1892, amb el Zoo del Parc de la Ciutadella. Des del seu origen, el zoo ha estat concebut com un espai urbà de titularitat pública la principal missió del qual és col·laborar en la conservació i recuperació de la fauna silvestre. El Zoo de Barcelona, ubicat al recinte del Parc de la Ciutadella, es va inaugurar l'any 1892 en els terrenys que havien quedat lliures després de l'Exposició Universal de 1888 i gràcies a la donació d'una col·lecció privada de Lluís Martí i Codolar.

Des del seu inici es va convertir en una de les institucions més importants de Barcelona i una de les més apreciades i valorades pels ciutadans.

El caràcter urbà, públic, científic i conservacionista del Zoo, aviat va arrelar a la ciutat. El 1934, la Junta Tècnica va aprovar uns nous estatuts que establien que "aquesta institució té per objecte investigar i divulgar els principals tipus biològics que caracteritzen les faunes exòtiques (...) vetllant per la seva conservació i per mitjà d'aquestes activitats estimular al poble al coneixement de la zoologia". És a dir, la Junta Tècnica s'avançava en el temps a la World Zoo Conservation Strategy, que ha establert a final del segle XX com a pilars bàsics dels zoos moderns: l'educació, la conservació, la recerca i la divulgació.

El Zoo també va ser capdavanter als anys 60 en la construcció del primer dofinari d'Europa i en l'establiment del que es podria considerar la primera experiència in situ (a la natura): El Centre d'Adaptació i Experimentació Animal d'Ilkundu, a Guinea Equatorial. Més tard, ja entrada la dècada dels 70, es va crear el departament d'Educació del zoo i el Parc va encapçalar, juntament amb la col·laboració del món universitari i el CSIC, la primera escola ambiental de l'estat Espanyol de Can Lleó, al Parc Natural del Montseny.

Durant els anys 80 i 90, el Zoo es va anar incorporant progressivament als organismes internacionals dedicats a la protecció de la natura (Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN), Unió Internacional de Directors de Zoos (IUDZG), Organització Mundial de Zoos (WZA), Associació Europea de Zoos i Aquaris (EAZA). També es va integrar en programes europeus de cria en captivitat d'espècies amenaçades, tot coordinant el seu treball conservacionista amb el d'altres zoos capdavanters europeus.

A l'actualitat el Zoo de la Ciutadella té 13'1 hectàrees. L'evolució dels visitants s'ha consolidat per sobre del milió després de superar aquesta xifra durant els darrers tres anys.

Una altra dada important es la dels socis del Zoo-Club que en l'actualitat es de 109.000 persones que corresponen a 35.000 famílies.

La col·lecció zoològica està configurada per un total de 2.719 animals que formen part de les 325 espècies presents a les instal·lacions.

2.- EL NOU MODEL ZOOLÒGIC DE BARCELONA.

El Zoo de Barcelona ha iniciat un procés de transformació per tal de modernitzar les seves instal·lacions i adaptar-se a les noves funcions que han d'assumir els zoològics del segle XXI basats en els criteris que marca l'Estratègia mundial dels Zoos i Aquaris per a la conservació (WZACS-World Zoo and Aquarium Conservation Strategy) i que són, l'educació, la conservació i la recerca.

Aquest nou model zoològic implica, entre d'altres aspectes, una aproximació integral als animals recreant el seu habitat natural i oferint un entorn el més semblant possible al seu medi natural. Per fer-ho, es planteja un Zoo desdoblant en dues instal·lacions: la renovació integral de les instal·lacions del Zoo de la Ciutadella, i la construcció d'un nou Zoo Marí situat en el front litoral del Besòs.

A l'actualitat les instal·lacions zoològiques de la ciutat ocupen 13'1 hectàrees. Amb la implantació del nou model, el Zoo de la ciutadella passarà a tenir 10'1 hectàrees i el zoo marí en tindrà 7'7 ha. En total, Barcelona tindrà 17'8 hectàrees de serveis i instal·lacions zoològiques; 4,7 hectàrees més de les existents actualment.

- El nou model Zoològic de Barcelona comporta:
 - Al Parc de la Ciutadella un compromís per a garantir la continuïtat, actualització i millora de les instal·lacions del zoo de la Ciutadella en el context de les necessitats de la ciutat, fent coincidir el trasllat dels animals marins existents amb la ampliació del Parc de la Ciutadella, fet que permetrà guanyar més verd públic urbà i major connectivitat amb els barris de l'entorn.
 - Al Besòs, les noves instal·lacions del Zoo Marí suposaran la finalització de la recuperació del litoral del llevant de Barcelona possibilitant la integració entre la Ciutat i el Mar que ve simbolitzada per la pròpia construcció del Zoo Marí, i per la connexió de la trama urbana des de la Barceloneta fins al riu Besòs amb la construcció com a espai públic del nou Passeig de la Marbella.

2.1.- EL ZOO DEL CONEIXEMENT I LA RECERCA

El Zoo serà un referent per a la Barcelona del coneixement. Un espai de natura que oferirà informació, coneixement i cultura. Actuarà com a centre d'informació i sensibilització sobre la pèrdua de la biodiversitat i les conseqüències del canvi climàtic.

Estem plantejant un zoo per al segle XXI, un segle que es caracteritza per la immersió en la societat de la informació, de la comunicació i del coneixement, on els zoos han d'entrar aprofitant també les noves tecnologies, entre d'altres possibilitats, per difondre el missatge conservacionista.

Aquest replantejament del Zoo de Barcelona es vincula amb la transformació del Zoo en un **centre de recursos sobre la natura** obert al públic i a la societat. Un centre de recursos de referència en zoologia, però no limitat a ella que vagi més enllà dels rols tradicionals.

• 2.1.1 Consell Assessor del Zoo de Barcelona

Creat per Decret de l'Alcaldia de 12 de novembre de 2008, el Consell té un caràcter consultiu i de suport i ha d'assessorar, impulsar i validar propostes en el camp de l'educació, la conservació i la recerca

El Consell Assessor haurà de definir les principals línies d'actuació del nou model zoològic.

La transformació del Zoo de Barcelona i el nou model de Zoo que vol la ciutat requereix establir nous elements de complicitat entre la societat científica i el Zoo, sobretot quan el zoològic ha de ser un model en les polítiques de preservació de la biodiversitat i una peça clau tant per la recerca, l'educació, la conservació, la divulgació i la sensibilització. Per aquest motiu és necessari disposar d'un Consell Assessor, orientat a definir els continguts científics i les línies de treball en els camps esmentats.

Les principals funcions del Consell són:

- a) Assessorar científicament sobre conservació, educació, recerca, divulgació i sensibilització.
- b) Proposar línies de recerca i investigació, iniciatives d'estudi, anàlisi i comunicació sobre els objectius i àrees de treball del Zoo de Barcelona, -més enllà del camp estrictament zoològic- amb l'objectiu de donar a conèixer les problemàtiques que afecten als sistemes naturals a la terra.
- c) Impulsar i estimular la col·laboració científica a tots els àmbits i nivells.
- d) Definició dels continguts expositius i dels centres d'interpretació dels nous espais zoològics.

Atesos els objectius i les funcions encomanades al Consell, la seva composició és necessàriament multidisciplinària i per tant, els seus membres tenen diverses branques del coneixement. El Consell compta amb especialistes en diversos camps que poden donar una visió ampla de cada matèria o temàtica.

El Consell l'integren 10 persones reconegudes per la seva trajectòria destacada en l'àmbit de les ciències naturals, totes elles vinculades al món de la conservació i la recerca, al món acadèmic, a les organitzacions, a la divulgació científica i a la gestió zoològica. Aquests membres són: Alex Aguilar i Vila, Sabrina Brando, Josefina Castellví i Piulachs, Eduard Degollada i Bastos, Ramon Folch i Guillén, Enrique Lahmann, Josep Enric Llebot i Rabagliati, Jordi Oliver i Solà, Jorge Wagensberg Lubinski i Brian Zimmerman.

Veure en annex Decret d'Alcaldia de creació del Consell i breu ressenya biogràfica.

• 2.1.2 Programa de Recerca i Conservació

La decisió de dissenyar un programa específic d'àmbit global, a hores d'ara en fase final d'aprovació pel Consell Assessor, marca un punt d'inflexió en la trajectòria portada fins ara que impulsarà extraordinàriament la pròpia activitat investigadora de la institució i li permetrà assolir els objectius proposats per les associacions internacionals, tant a nivell europeu com mundial.

La investigació, sobre tot quan els zoos l'apliquen a la conservació de les espècies, és una de les eines més importants per a garantir el seu futur i, per tant, ha de ser un dels seus objectius prioritaris.

El Programa de Recerca i Conservació s'ha plantejat seguint les directrius establertes pel Comitè d'Investigació d'EAZA (Associació Europea de Zoos i Aquaris) i intentant satisfer alhora les demandes de la nostra societat.

Els objectius generals del Programa són:

1. Fer possible una millora constant en el benestar dels individus de la nostra col·lecció mitjançant les investigacions realitzades al Zoo o amb la seva col·lecció d'animals. Augmentant el coneixement relatiu a la fisiologia, genètica, nutrició, medicina, reproducció, conducta i altres aspectes de la biologia que porti, d'una banda, a continuar millorant les instal·lacions i, de l'altra, la qualitat de vida dels animals que hi viuen.
2. Seguir contribuint a la conservació de les espècies mantingudes al Zoo.
3. Contribuir a la recerca dels factors que determinen l'extinció de les espècies i actuen negativament sobre la conservació dels ecosistemes i dels hàbitats naturals per ajudar a corregir-los. Atenció especial als hàbitats del planeta que destaquen per la seva riquesa i diversitat biològica.

4. Proporcionar un lloc de trobada a investigadors, gestors d'administracions i conservacionistes i facilitar la seva tasca.
5. Produir i utilitzar una ciència de qualitat que ajudi a la presa de decisions en la gestió de les col·leccions d'animals i dels programes i projectes relacionats.
6. Fomentar la divulgació de la pràctica científica aplicada a la fauna i la conservació entre els visitants per contribuir a la seva sensibilització i educació.
7. Internacionalització dels programes de recerca i conservació.
8. Difondre i compartir els resultats i les conclusions de les investigacions amb el món dels zos i de la conservació.
9. Donar suport tècnic (instal·lacions, coneixement veterinari o de maneig d'espècies, etc.) a projectes de recerca i conservació.

• 2.1.3 Museu de Ciències Naturals

L'edifici Fòrum, situat al costat del futur Zoo Marí, es convertirà en la seu pública del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, que també compta amb el Jardí Botànic a Montjuïc i amb els edificis del Parc de la Ciutadella. Aquest Museu formarà part del futur Museu d'Història Natural de Catalunya, previst en el Pla de Museus de la Generalitat de Catalunya. Aquest nou emplaçament permetrà coordinar l'activitat del Museu amb la del nou Zoo de Barcelona, i molt especialment amb les instal·lacions marines, possibilitant-se la generació de sinèrgies en el camp de la divulgació, la recerca i la docència.

2.2.- EL DISSENY DEL ZOO DE BARCELONA

El nou zoo-immersió: cap a la recreació dels espais naturals

El disseny de les instal·lacions del nou zoo de Barcelona es basarà en els criteris sobre espais que estableix la EAZA (Associació Europea de zos i aquaris) i que s'orienten cap al zoo-immersió basat en la recreació dels espais naturals al servei dels animals i dels visitants. Els espais destinats als animals recrearan els seus hàbitats naturals oferint un entorn el més semblant possible al seu lloc d'origen.

Per a reproduir els biomes naturals dels animals s'utilitzaran diversos recursos tècnics i de disseny com ara la immersió paisatgística, les visions subaquàtiques, o les càmeres telecomandades entre d'altres.

L'arquitectura al servei dels animals i dels visitants.

Els espais destinats als animals mostraran com és el seu habitat natural però sobretot satisfaran les seves necessitats físiques i de comportament, oferint uns entorns el més semblants possible al seu medi natural. En el disseny de les instal·lacions s'aplicarà els següents criteris:

- Les instal·lacions estaran dissenyades des de l'òptica dels requeriments de les espècies exhibides i per tant tenint en compte tots aquells paràmetres que estan fixats per les recomanacions internacionals del maneig d'espècies en captivitat.
- Són fonamentals els aspectes de seguretat de les espècies, cuidadors i visitants.
- Cal prioritzar l'ecoeficiència de les instal·lacions i els criteris de sostenibilitat i d'alta eficiència, sent instal·lacions energèticament equilibrades i respectuoses amb l'entorn ciutadà.
- El disseny de les instal·lacions ha de transmetre al visitant la potencia de l'habitat i de les espècies que es representen, utilitzant recursos diversos, com la immersió paisatgística, les visions subaquàtiques, diferents perspectives d'observació per aconseguir la sensació d'estar immers en aquell paratge, entre d'altres possibilitats.

Criteris ambientals: La sostenibilitat i el respecte pel medi ambient.

No només els nous conceptes zoològics han de marcar les estratègies del nou Zoo de Barcelona. Avui en dia, és impensable que qualsevol projecte no s'inscriuï dins de la sostenibilitat, la qual cosa significa que aquestes noves instal·lacions han de respondre a criteris d'ecoeficiència.

Es farà una gestió acurada dels recursos disponibles i una minimització dels impactes en la seva construcció. Estem parlant d'aplicar tant les tecnologies netes, l'arquitectura bioclimàtica i la bioenginyeria, és a dir, les noves tècniques constructives compatibles amb la conservació del medi.

El Zoo, un equipament al servei de les polítiques mediambientals municipals.

L'Ajuntament de Barcelona ha inclòs, en el Pla Municipal 2008-2011 la promoció d'una estratègia urbana de biodiversitat, basada en el coneixement, la difusió, i la gestió de la flora i fauna de la ciutat. El compromís del Zoo de Barcelona en defensa de la biodiversitat, tant en l'àmbit global com local, constitueix una aportació molt significativa a l'estratègia que l'Ajuntament vol promoure i és plenament coherent amb ella.

2.3 LES INSTAL·LACIONS DE LA CIUTADELLA EN EL CONTEXT DEL PARC DE LA CIUTADELLA, MÉS OBERT I AMB MÉS SUPERFÍCIE.

La reordenació del Zoològic de la Ciutadella es planteja sota dues directrius. Per una banda la millora de la relació del Parc de la Ciutadella amb la ciutat i la segona modernitzar-se i apostar per uns determinats objectius conservacionistes.

La ciutat necessita en tot aquest àmbit millorar la seva permeabilitat. La reordenació del Parc Zoològic de la Ciutadella ha de fer possible també aquesta millora de la convivència del Parc amb els barris adjacents.

En aquests sentit la nova ordenació del Parc de la Ciutadella suposarà ajustar part de la seva actual superfície del Zoo per tal de garantir l'obertura del Parc a la ciutat sobretot entre el Passeig Pujades i el carrer Wellington, és a dir la millora de la connexió entre Ciutat Vella i Sant Martí.

Altres condicionants que afegixen certa complexitat i es tenen en compte, són l'existència d'elements catalogats, la presència al subsòl de les restes arqueològiques i una vegetació històrica i frondosa que cal preservar.

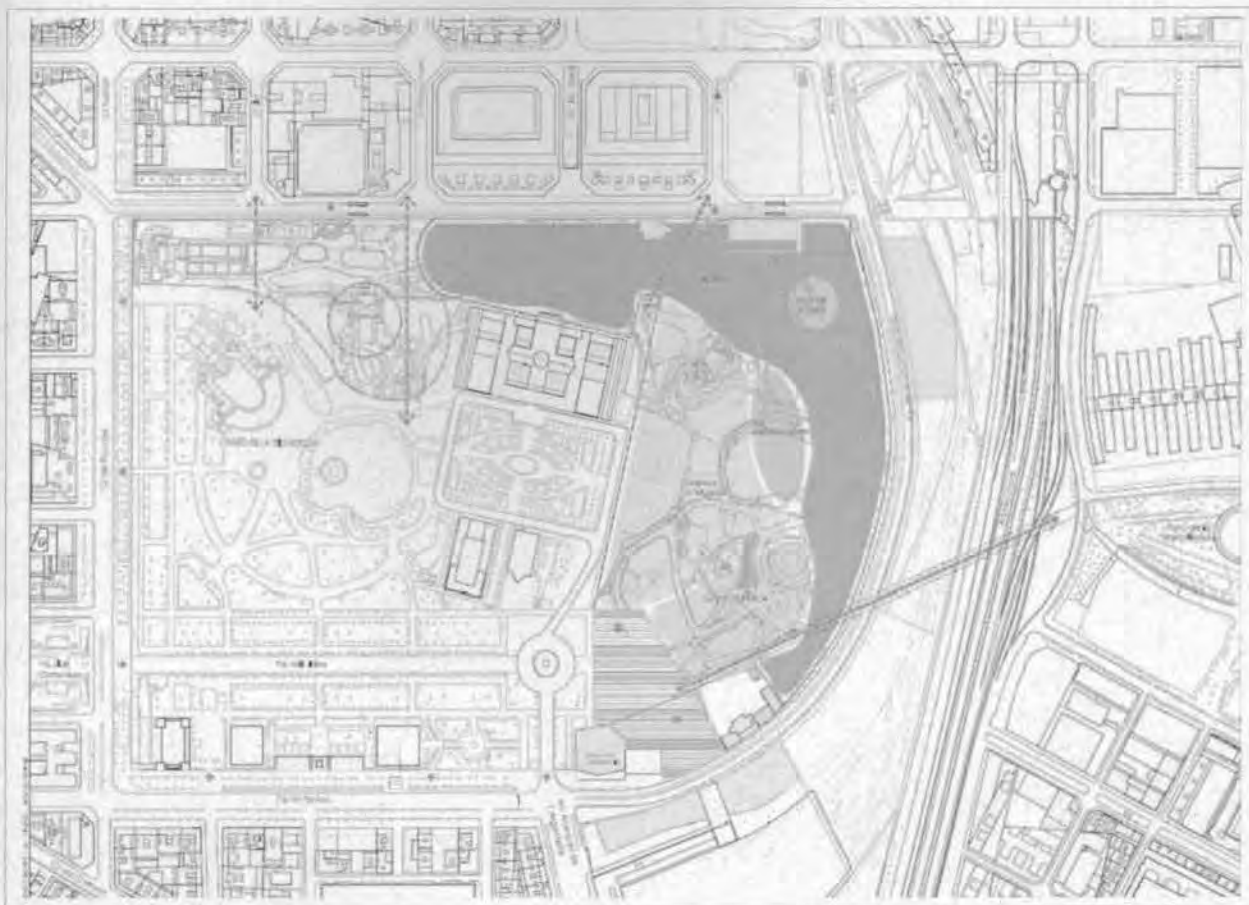
Per últim, la reordenació del zoològic de la Ciutadella, serà compatible amb el manteniment del Parc i amb el benestar dels animals. La millora i actualització del Zoo de la Ciutadella respectarà i integrarà els requeriments del context urbanístic, arquitectònic, patrimonial i de la biodiversitat del Parc de la Ciutadella. Com a conclusió el Zoo ajusta la seva superfície en relació a l'existent actualment. Passa de 13,1 ha. a 10,1 ha. de recinte tancat.

Aquest ajustament de la superfície del Zoo de la Ciutadella es veu compensada ampliament en el guany que significa la construcció del Zoo Marí i amb la continuïtat de l'espai del Zoo a la part posterior al Parlament de Catalunya un cop assolit un acord institucional segons el qual les necessitats d'ampliació futura de la Cambra Catalana no es realitzaran al perímetre interior del Parc de la Ciutadella.

Les Selves, la Sabana, l'Estepa, Madagascar i l'Illa de Flores ocuparan un total de 10'1 hectàrees configurant un espai tancat i de pagament, a on s'integrarà la col·lecció zoològica i es desenvoluparan els diferents biomes. Així mateix es crea una àrea logística i de serveis, ampliada i millorada, tot respectant els elements patrimonials i els edificis catalogats.

Altres serveis del Zoo s'ubicaran fora d'aquestes 10'1 hectàrees i esdevindrà un espai amb programes educatius, gestionat pel propi Zoo per la seva especialització funcional, però integrat a l'interior del Parc de la Ciutadella i fora del recinte zoològic tancat. En conclusió, els serveis zoològics s'estendran més enllà del recinte tancat de Zoo.

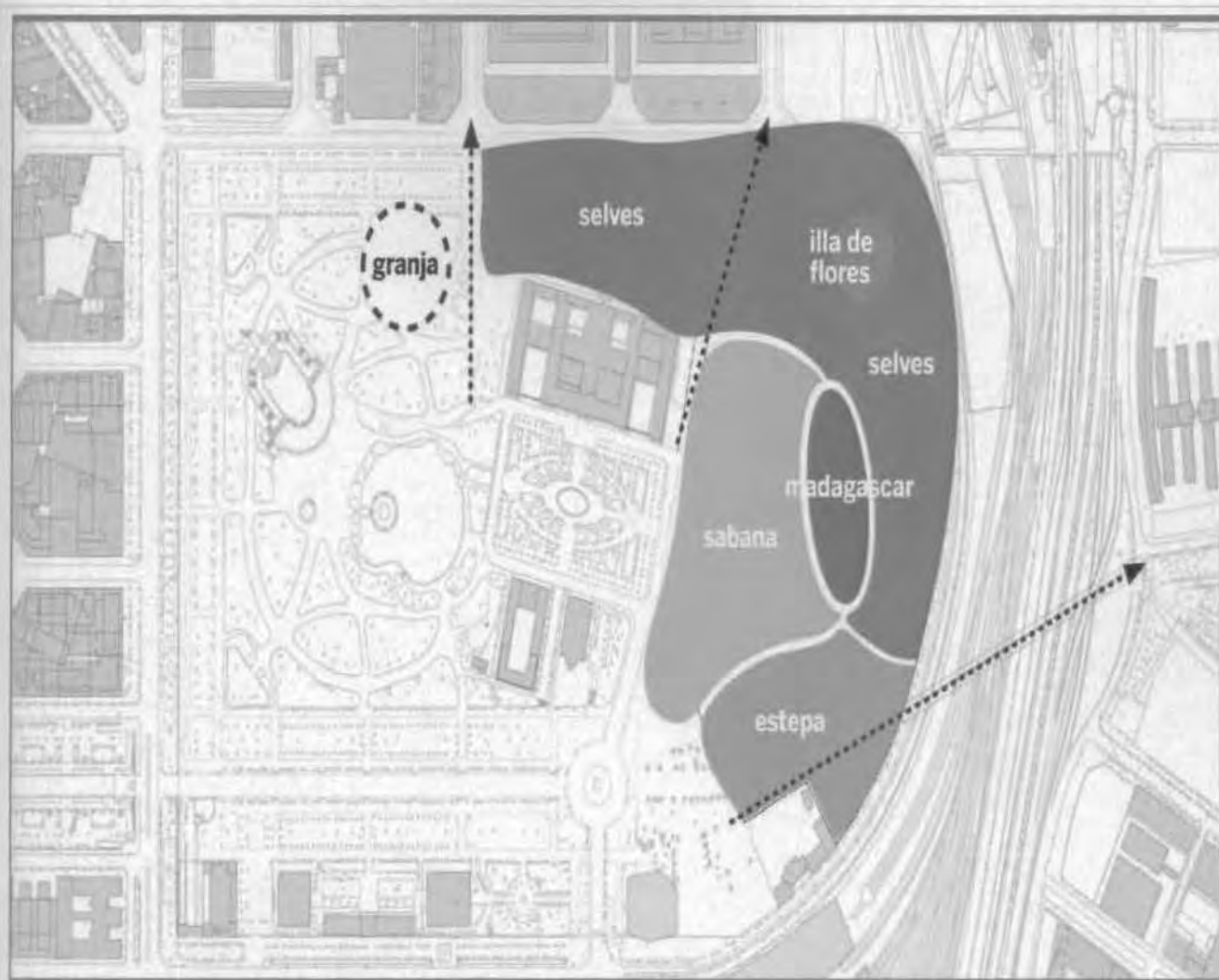
Aquesta solució garanteix i possibilita que el Parc de la Ciutadella en el seu conjunt millori i amplii la connectivitat de la trama urbana entre Ciutat Vella i la Vila Olímpica, així com entre el Passeig de Sant Joan i el Parc de la Barceloneta, millorant la integració d'aquest pulmó verd amb el seu entorn.

Programa Zoològic del Zoo de la Ciutadella.

El Programa zoològic de la Ciutadella mostra les àrees biogeogràfiques emblemàtiques. Des del punt de vista de la conservació el futur programa del zoo de la Ciutadella es fonamentarà amb la recreació de diferents biomes: Selves, El Bosc Mediterrani, L'Estepa, la Sabana i les illes de Flores i Madagascar.

- Les selves corresponents a 3 àrees biogeogràfiques (africana, centro-americanes i asiàtiques).
- El Bosc Mediterrani on es potenciarà per la seva conservació la fauna autòctona amenaçada.
- L'estepa asiàtica on les zones semiàrides acullen espècies de grans herbívors i els seus depredadors i ens permet explicar les adaptacions de les espècies que en alguns casos són similars a la de la Sabana africana.
- La sabana del Sahel africà a on des del Zoo participem en reintroduir les Gaseles Dorca.
- La insularitat de Madagascar i l'Illa de Flores que ens explica fenòmens evolutius molt importants com per exemple el gegantisme dels dragons de Komodo.

2.4.- LES INSTAL·LACIONS MARINES.

La decisió de realitzar el nou Zoo Marí de Barcelona, -permetent així la renovació del zoo de la Ciutadella- al llevant de Barcelona forma part del planejament estratègic de la Ciutat per tal de transformar i recuperar el front litoral integrant-lo a la trama urbana i potenciant l'ús de les platges i dels espais públics com un actiu per a la convivència i la qualitat de vida dels barcelonins. El Zoo Marí era la peça que restava per completar la façana marítima del llevant de Barcelona conjuntament amb el futur Passeig de la Marbella.

El Zoo Marí, un projecte constructiu, sostenible i respectuós amb el medi ambient.

Els entorns on s'ubicarà el zoo marí ens marquen la línia a seguir quant a mesures de sostenibilitat.

Amb la transformació del territori del Fòrum i del Besòs es va prendre la decisió estratègica de internalitzar, integrant les instal·lacions de caràcter industrial existents i les grans infraestructures

mediambientals al nucli urbà no exportant fora del territori de Barcelona. Aquesta decisió va implicar crear ciutat nova integrant la depuradora, la planta de valorització de residus, l'ecoparc, la tèrmica, etc. al mateix temps que es desenvolupava un nucli de nova centralitat metropolitana.

Aquesta xarxa d'infraestructures preexistent revertirà de forma directa en la construcció i funcionament del Zoo Marí, conjuntament amb d'altres mesures constructives sostenibles.

Programa zoològic del Zoo Marí

Al Zoo Marí la representació es farà seguint criteris biogeogràfics en funció del gradient de temperatures. Es mostraran les aigües fredes, les mediterrànies, les aigües oceàniques, les aigües tropicals per fer ressò de la fragilitat dels manglars sotmesos a la constant variació intermareal. Parlant del mar i de la seva influència no podrà faltar mostrar exemples d'insularitat com son Galàpagos per il·lustrar el factor diferenciador de la evolució. Tanmateix les llacunes i dunes completen un visió global del planeta.

Cada àrea representada disposarà d'un centre d'interpretació on s'oferirà tota la informació sobre les característiques de cada bioma i les adaptacions particulars dels animals i plantes que els habiten. Tot plegat donarà al visitant una visió dels animals amb una perspectiva més global i complexa, tal i com es dona en realitat a la natura. Es preveu la presència de pavellons singulars per allotjar espècies que per les seves característiques difícilment poden exhibir-se a l'exterior.

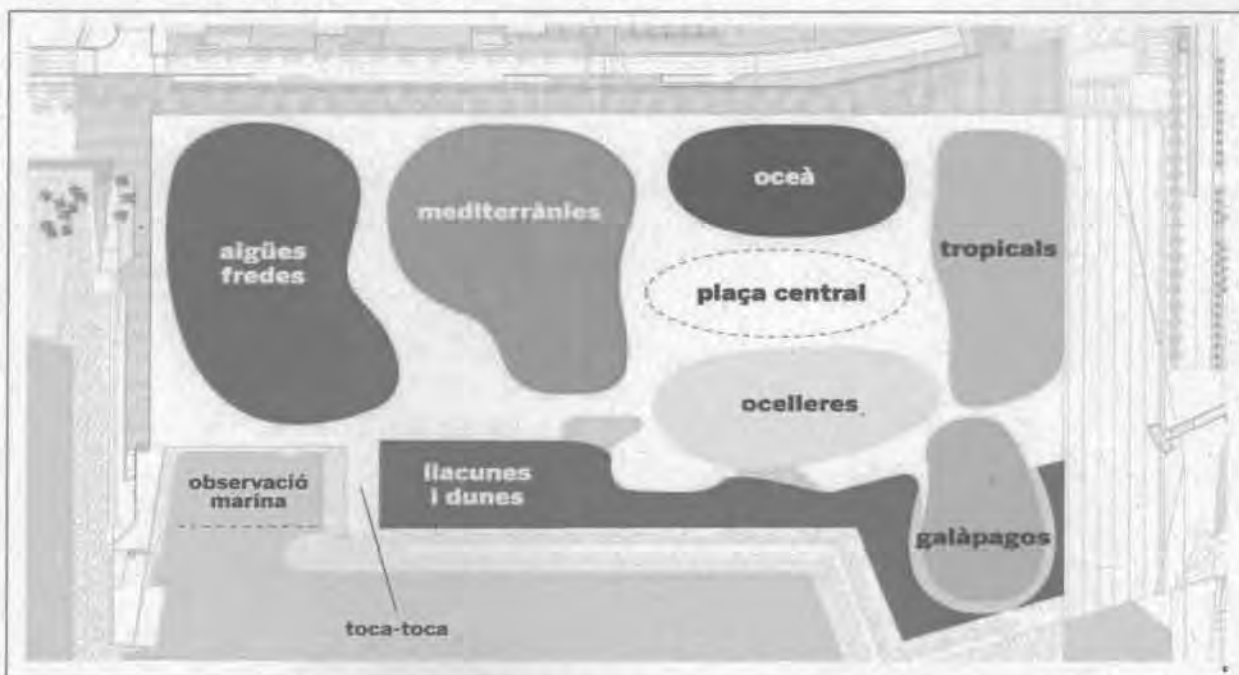
El recorregut, des de la perspectiva de la immersió paisatgística, es realitzarà per tots els diversos espais/hàbitats per acabar amb la visió del mar obert, tot seguint una ordenació per gradients tèrmics d'ordre bio-climàtic, ordenats al llarg d'un recorregut de caire circular per tot l'àmbit que ocuparà el zoo marí. Així també seran visitables els espais tècnics, les sales d'aïllament, la zona de preparació dels menjars, espais de veterinària, les cuines o els dormitoris que podran sumar-se a la superfície visitable pel públic. La inclusió d'aquestes zones, permet donar un missatge de transparència i aprenentatge als ciutadans.

El recorregut ordenat per gradients tèrmics ens permetrà una lògica de identificació dels diversos ambients marins que diferenciarem, segons un esquema de classificació. En aquest sentit, fem una associació dels espais expositius de referència clara al nou zoo (llacunes, manglar, zona freda, temperades, oceà) amb la classificació per ambients marins.

Igualment es farà un itinerari explicatiu en funció dels nivells evolutius que complementarà el recorregut anterior explicat. Es desenvoluparan tècniques museístiques per tal de poder fer una representació clara de les diferents formes de vida segons els diferents nivells evolutius assolint d'aquesta forma una visió completa tant de com s'organitzen les diferents formes de vida segons una visió bioclimàtica i geogràfica (segons el clima, la seva ubicació geogràfica, la fondària, etc) com des de una visió evolutiva.

Per concloure un recorregut complet, es farà un itinerari amb la voluntat pedagògica d'explicar alguns dels fenòmens oceànics. Es tractarà de donar cabuda a un centre d'interpretació temàtic en el qual es puguin explicar conceptes com ara: propietats de l'aigua, pressió, salinitat, llum, so, corrents, circulació d'aigües profundes, cicle global de l'aigua, alteracions climàtiques, entre d'altres conceptes.

Per últim, dedicarem una zona expositiva específica d'anàlisi dinàmic de fenòmens com el canvi climàtic, l'efecte hivernacle, l'escalfament de la terra i els seus efectes, on es puguin generar fòrums d'opinió, cicles de conferències i debats.

3.- CALENDARI D'EXECUCIÓ DE LES INVERSIONS DEL ZOO BARCELONA

Aquest any 2009 s'aprovarà el Pla Director del Zoo de Barcelona, actualment en fase de redacció molt avançada, que es el document estratègic marc que permet desenvolupar i aprovar aquest mateix any el Projecte Executiu de les instal·lacions Marines i el Pla Mestre de les instal·lacions de la Ciutadella.

Instal·lacions de la Ciutadella

A l'estiu de l'any 2009 s'aprovarà el Pla Mestre del Zoo de la Ciutadella que comportarà , entre d'altres temes, establir les línies estratègiques de la col·lecció zoològica, la nova implantació territorial de les instal·lacions en funció dels biomes, així com les diferents fases de renovació integral de les mateixes en funció del desenvolupament del Programa Zoològic i llurs prioritats.

Al mes d'abril del mateix any s'iniciaran les obres del projecte "Barcelona, terra de Dragons" que comportarà la renovació integral i la construcció de les noves instal·lacions dels Dragons de Komodo, així com la construcció del nou punt verd de recollida de residus, la rehabilitació de l'edifici d'Educació i la rehabilitació de la tanca perimetral de felins. Esta previst que aquestes obres finalitzin a finals del mateix any 2009.

Durant el període 2010 fins 2013 s'executarà la renovació integral de les instal·lacions de les Ciutadella en funció de les conclusions i les prioritats que estableixi el Pla Mestre i el Pla Director del Zoo de Barcelona.

Es preveu que l'últim trimestre de l'any 2013 es faci l'enderroc de les instal·lacions que acullen animals marins permetent durant l'any 2014 la construcció de les últimes noves instal·lacions, amb l'objectiu de finalitzar la totalitat de la remodelació i actualització integral del zoo ciutadella l'any 2015.

Cal dir, que en el decurs del procés de remodelació del Zoo de la Ciutadella les instal·lacions romandran obertes en tot moment als visitants, a excepció feta de les instal·lacions en construcció, remodelació o deconstrucció.

Instal·lacions Marines.

En el decurs de l'any 2009 s'aprovarà el Projecte Executiu de les instal·lacions zoològiques marines. Es previst que l'últim trimestre d'enguany, s'iniciarà el procés de licitació de les obres generals i de construcció de les instal·lacions del Zoo Mari.

Al mes de gener d'aquest s'ha finalitzat el disseny de tres actuacions prèvies i preparatòries per tal d'adequar la plataforma marina i els entorns. Aquestes obres s'iniciaran en el segon trimestre.

- Retirada de les terres de la precàrrega de la plataforma marina.
- Moviments de terres i treballs previs de condicionament del terreny per rebre les estructures dels murs perimetrals que configuren l'entorn del Zoo Marí i el magatzem logístic del mateix.
- Murs de contenció, magatzem i cobriment del viari del Zoo Marí.

Igualment al primer trimestre es finalitzarà el Projecte Executiu de les obres de urbanització de l'entorn del Zoo Marí amb l'objectiu de licitar-les a l'estiu i iniciar-les a la tardor.

L'any 2010 al Zoo marí, s'hauran adjudicat totes les obres anteriorment descrites i estaran en marxa.

L'any 2011 es finalitzaran les obres d'urbanització de l'entorn del Zoo Marí amb la realització d'una nova plaça, la construcció d'un nou aparcament d'aproximadament 500 places i la cobertura del punt verd; totes aquestes actuacions seran l'enllaç peatonal entre el zoo marí amb els entorns del Fòrum i els barris colindants.

Al 2013 es preveu la finalització de les obres del Zoo Marí i l'inici del procés d'aclimatació i adaptació de la col·lecció zoològica. Aquesta última fase es perllongarà fins a l'estiu de 2014, any en què es preveu l'obertura al públic del Zoo Marí.

4.- MARC ECONÒMIC I DE GESTIÓ.

L'Ajuntament de Barcelona fa una aposta decidida per un nou model zoològic amb una clara orientació de servei públic.

El desenvolupament del conjunt d'actuacions vinculades a la posada en marxa del nou model zoològic, així com les dirigides a la seva explotació, serà assumit directament per l'Ajuntament.

El Zoo de Barcelona, amb dos emplaçaments serà gestionat per l'empresa municipal Barcelona de Serveis Municipals S.A., sota una única direcció i estratègia, tot compatibilitzant el desenvolupament de les noves instal·lacions marines i de Ciutadella, amb la continuïtat de l'activitat i els serveis a la Ciutadella. L'explotació del Zoo es realitzarà tot garantint la sostenibilitat econòmica.

Període 2009-2015

La inversió (obra nova i renovació) de les dues instal·lacions serà pública i essencialment de l'Ajuntament de Barcelona. Considerem que en l'actual conjuntura de crisi econòmica, les administracions públiques han de jugar un paper d'impuls per a mantenir el nivell de dinamisme afavorint així la reactivació econòmica tot garantint noves perspectives d'ocupació, executant inversions en el present que es consolidin en el futur com a nous eixos d'activitat.

Això no va en detriment que hi pugui haver aportacions privades. De fet els grans projectes de Barcelona s'han caracteritzat per la configuració d'un important marc de col·laboració público-privada que ha creat les sinergies suficients perquè la ciutat hagi orientat els seus reptes amb optimisme i garanties d'èxit i amb la complicitat ciutadana i de la societat civil

Tanmateix aquesta possibilitat de col·laboració público-privada no suposarà en cap cas el canvi de titularitat pública del Zoo de Barcelona, ni cap variació sobre els objectius ni trets fonamentals que configuren el nou model de zoo basat en la conservació, la recerca, l'educació i la divulgació i un oci enriquidor i familiar.

La inversió es desenvoluparà en el decurs de set exercicis pressupostaris. En aquest sentit el cost final total de les obres per les dues instal·lacions (remodelació i actualització integral del Zoològic de la Ciutadella i construcció del nou Zoo Marí al Fòrum) que es planteja en el període 2009 al 2015 se situa en 209.563.552 €, a l'espera del resultat final de la redacció del Projecte Executiu del Zoo Marí i del Pla Mestre del Zoo Ciutadella. Això significa una mitja d'inversió anual en 7 anys de 29.937.650 €

Aquest pressupost marc anteriorment esmentat es desglossa de la següent manera: moviments de terres, excavacions i fonamentacions 16.765.084 €; obres generals (estructures, instal·lacions, sistema de tractaments de les instal·lacions marines -Life Suport Sistem-, metacrilats, acrílics, acabats interiors i exteriors, edificacions, etc...) 161.363.935 €; Tematitzacions i atrezzo 20.956.356 €; i urbanització, ajardinament i paisatgisme 10.478.177 €.

Inversió 2009.

Per l'any en curs esta previst realitzar actuacions per un import total de 24.742.818 € amb el següent detall:

⇒ Instal·lacions de Ciutadella

- Barcelona, Terra de Dragons: Construcció de les noves instal·lacions de Dragons de Komodo.
- Construcció del nou Punt Verd de recollida de residus (*)
- Rehabilitació de l'edifici d'Educació. (*)
- Rehabilitació tanca perimetral de felins. (*)

⇒ Instal·lacions Mari

- Retirada de les terres de la precàrrega de la plataforma marina. (*)
- Moviments de terres i treballs previs de condicionament del terreny per rebre les estructures dels murs perimetrals que configuren l'entorn del Zoo Mari i el magatzem logístic del mateix.
- Murs de contenció, magatzem i cobriment del viari del Zoo Mari.
- Fonamentacions de la plataforma marina.

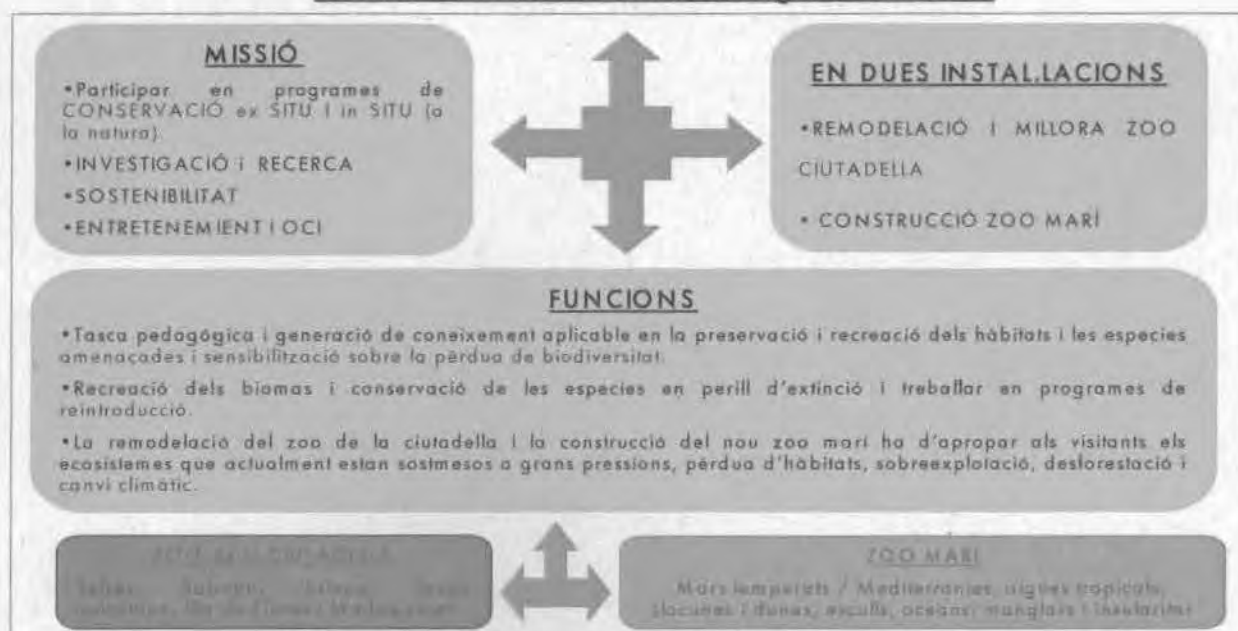
(*) Actuacions incloses al Fons estatal 2009 d'inversions en l'àmbit local del Govern de l'Estat.

5.- SÍNTESI DE LES ACTUACIONS

Per tal d'avançar en l'execució i desenvolupament del nou model de Zoo, l'Ajuntament de Barcelona durà a terme les següents actuacions:

1. Impulsar el procés de transformació del Zoo de Barcelona per tal de modernitzar les seves instal·lacions i adaptar-les a les noves funcions que han d'assumir els parcs zoològics en el nou segle, d'acord amb l'Estratègia Mundial de Zoos i Aquaris per a la conservació (WAZA, 2005): conservació, educació i recerca.
2. Configurar el nou Zoo de Barcelona com un únic Zoo en dues instal·lacions diferenciades, amb la renovació integral del Zoo de la Ciutadella i la construcció del Zoo marí, al front litoral del Besòs.
3. Promoure, -en el marc del nou model zoològic-, el desenvolupament d'actuacions de recerca, conservació, educació i divulgació sota l'impuls del Consell Assessor del Zoo de Barcelona (decret d'Alcaldia de 12 de novembre de 2008) tot reforçant els lligams amb la comunitat científica i acadèmica.
4. Potenciar la funció del Zoo de Barcelona com a instrument educatiu i sensibilitzador en el marc de l'estratègia global de ciutat per a la preservació de la biodiversitat, tot reforçant les actuacions mediambientals desenvolupades en el marc de l'Agenda 21-Compromís Local per a la Sostenibilitat.

Quadre resum del nou model zoològic de Barcelona

Barcelona, 22 de gener de 2009.